DZIENNIK URZĘDOWY

C. i k. Komendy Obwodowej w Busku.

Część IV. wydana i rozesłana 15. października 1915 r.

72.

Do ludności kraju powierzonego mojemu Zarządowi!

Łaską Jego C. i k. Apostolskiej Mości, mojego Najmiłościwszego Pana, powołany jako generalny Gubernator, na kierownika, obszarów pozostających w austro-węgierskim zarządzie wojskowym pozdrawiam Was jak najgoręcej i jestem szczerze przekonany, że okażecie się godnymi wielkiej dziejowej chwili, w której rozstrzygają się przyszłe losy Waszej ziemi.

Bohaterskie wojska dostojnych sprzymierzonych Monarchów w niepowstrzymanym zwycięskim pochodzie uwolniły Wasz kraj z pod panowania rosyjskiego.

Warszawa, Lublin, Wilno, Chełm i wszystkie inne historyczne ogniska Waszej starej kultury, znajdują się w posiadaniu sprzymierzonych. Jeżeli szczęście wojenne — jak Boga o to kornie prosimy — i dalej będzie nam sprzyjać, zaświta dla Was i dla Waszej ojczystej ziemi nowa era, swobodnego narodowego rozwoju i wszechstronnego postępu.

Zwycięskie austryacko-węgierskie wojska przyszły do Was jako przyjaciele i obrońcy, jako wybawcy z ciężkiej niedoli, jako szermierze wiary przekazanej Wam przez przodków, jako zwiastuny lepszej przyszłości.

Wasze powodzenie i Wasz dobrobyt leżą nam na sercu, będzie mojem najpiękniejszem zadaniem, dostarczyć Wam niezbitych dowodów naszej gorącej pieczołowitości i naszego przyjaznego uczucia.

W Waszej mocy leży poprzeć mnie skutecznie Waszą patryotyczną działalnością w usiłowaniach skierowanych ku Waszemu rozwojowi. Od Was to samych zależy, a zostaniecie powołani do wspólnej pracy nad rozkwitem Waszej ojczyzny.

Przy pomocy Bożej powiedzie się nam wspólną pracą ten cel osięgnąć.

Kielce, we wrześniu 1915.

Ces. i król. wojskowy jenerał gubernator:
Eryk br. Diller m. p. jenerał major.

73.

Przeniesienie siedziby urzędowej c. i k. wojskowej generalnej gubernii.

C. i k. Wojskowa Generalna Gubernia dla austr.-węgierskiego obszaru okupowanego Polski przeniosła w dniu 1. października 1915 urzędową siedzibę do Lublina.

Jako siedziba urzędowa tut. c. i k. Komendy obwodowej zostało oznaczone Busko.

74.

Biura wywiadowcze.

I.

W celach handlowych i przemysłowych w ogólności i dla popierania austr.-węgiersk. przemysłu w stosunkach z krajem okupowanym, urządziła Wojskowa Generalna Gubernia biura wywiadowcze w Krakowie i Piotrkowie, aby kupcom tutejszym udzielać dokładnych wiadomości o stosunkach handlowych z Austryą i Węgrami i wyjednywać zezwolenia w c. i k. Ministerstwie skarbu w Wiedniu na sprowadzenie z Monarchii tych towarów, których wywóz jest zakazany.

Tymczasem zostały założone dwa biura wywiadowcze: jedno z siedzibą w Krakowie dla obwodów:

Kielce, Miechów, Olkusz, Dąbrowa, Jędrzejów, Pińczów, Busk, Włoszczowa, Opatów, Sandomierz Biłgoraj, Janów, Zamość, Krasnostaw, Chełm, Tomaszów i Hrubieszów;

drugie z siedzibą w Piotrkowie dla obwodów:

Piotrków, Opoczno, Końsk, Noworadomsk, Lublin, Nowo-Aleksandria, Lubartów, Kozienice, Radom i Wierzbnik.

II.

Jeśli kupiec otrzyma zezwolenie na wywóz towarów z Austryi, to dalsze zezwolenie na przywóz ze strony Komendy obwodowej nie jest wymagane.

Do próśb o udzielenie zezwolenia na wywóz towarów z Austro-Węgier wniesionych do Biura wywiadowczego mają kupcy dołączyć kartę przemysłową.

Biura wywiadowcze wskazują kupcom odnośne źródła handlowe, jednakże nie pośredniczą w zawieraniu interesów i nie wpływają na kupna i dostawy.

Biuro wywiadowcze przyjmuje także inseraty firm z terenu okupowanego a interesowani winni w tym celu porozumieć się wprost z Biurem wywiadowczem.

III.

Przy staraniu się za pośrednictwem c. i k. Komendy obwodowej o przywóz towarów z Monarchii austryacko-węgierskiej, należy przestrzegać następujących przepisów:

Przedewszystkiem musi dany kupiec uzyskać z c. i k. Komendy obwodowej uprawnienie handlowe (patent) i uiścić przypisany podatek. Wtedy dopiero może wnieść podanie (opatrzone znaczkiem stemplowym za 2 kor. 50 hal.) o przywóz towarów. Podanie winno zawierać:

1) ilość żądanych towarów;

2) firmę, względnie kupca, od którego towar został zakupiony i ma być sprowadzony;

3) urząd cłowy, przez który towar będzie wywieziony;

4) miejsce przeznaczenia (odbioru) towaru;

5) zobowiązanie, iż towar będzie sprzedany tylko w obrębie tutejszego obwodu.

Do osób prywatnych, właścicieli dóbr i t. p., chcących sprowadzać towary dla swych własnych potrzeb, stosują się te same przepisy, z tym tylko wyjątkiem, że nie potrzebują się wykazywać uprawnieniem handlowem (patentem).

Podania powyższym przepisom nie odpowiadające nie będą uwzględniane.

Ze zarządzonego przez tutejszą Komendę sprawdzenia okazało się, że wielu kupców i przedsiębiorców w tutejszym powiecie prowadzi handle i przedsiębiorstwa, nie wykupiwszy przepisanego ustawą świadectwa przemysłowego czy handlowego (patentu).

Wobec tego wzywam wszystkich kupców i przedsiębiorców, aby najpóźniej do 15. listopada 1915 wykupili dodatkowo za rok 1915 w c. i k. Komendzie obwodowej w Busku (Oddział skarbowy) odnośne świadectwa przemysłowe, względnie handlowe (patenta), w przeciwnym bowiem razie zostanie im po upływie tego terminu dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa, względnie handlu zakazane.

75.

Ruch cywilnych na kolejach żelaznych.

Z dniem 18. sierpnia b. r. został podjęty na przestrzeni Kielce—Skarzysko i Skarzysko—Nadbrzezie przewóz osób cywilnych i towarów, a na liniach drogi żelaznej Skarzysko—Radom i Kraśnik—Lublin, przewóz osób wojskowych i towarów.

Na powyższych przestrzeniach otwarto następujące stacye:

a) Linia Kielce—Skarzysko:

Kielce, Zagnańsk, Suchodniów, Skarzysko.

b) Linia Skarzysko—Nadbrzezie:

Skarzysko, Wąchock, Wierzbnik, Kunów, Ostrowiec, Chmielów, Jakubowice.

c) Linia Skarzysko—Radom:

Skarzysko, Jastrząb, Różki, Radom.

d) Linia Kraśnik Lublin:

Kraśnik, Pułankowice, Borkowizna, Sobieszczany, Niedźwica Mała, Niedźwica Duża, Strzeszkowice Małe, Zemborzyce, Wrotków, Lublin.

Siedzibę kierownictwa ruchu dla okupowanych linii kolejowych na wschód od Wisły przeniesiono z Rozwadowa do Lublina.

Z dniem 20. sierpnia 1915 c. i k. Zarząd wojskowy objął ruch kolejowy na przestrzeni Kielce—Częstochowa.

Przewóz osób cywilnych, pakunków i towarów, wprowadzony na tej przestrzeni przez poprzedni zarząd (Ces. niemiecką Komendę kolejową w Łodzi) będzie przez c. i k. Zarząd wojskowy w całej rozciągłości nadal utrzymany.

Na tej linii kolejowej znajdują się następujące stacye: Kielce, Kielce—Herby (tymczasowo tylko dla ruchu towarowego), Piękoszów, Małogoszcz, Ludynia, Włoszczowa, Szelisławice, Koniecpol, Potok Złoty, Olsztyn, Częstochowa.

Z dniem 22. sierpnia 1915 c. i k. Zarząd wojskowy objął ruch kolejowy na przestrzeni Skarzysko—(Bzin)—Tomaszów i wprowadził z dniem 28. sierpnia 1915 w całej rozciągłości; nieistniejący dotychczas na tej linii, przewóz osób cywilnych, pakunków i towarów.

Na tej linii kolejowej znajdują się następujące stacye:

Skarzysko, Niekłań, Końsk, Korytków, Opoczno, Jeleń, Tomaszów.

Na obydwóch wymienionych liniach, obowiązują warunki przewozowe zawarte w I. części taryfy, obowiązujące od 1. lipca 1915, względnie mieszczące się w obydwóch obwieszczeniach Naczelnej Komendy etapowej Nr. 37916 z 1915, wzglęnie postanowienia taryfowe wyszczególnione w II. części wymienionej taryfy, jakoteż obwieszczenia dotyczące zakazów wywozu i przywozu.

76.

Przemysł.

Wszyscy właściciele przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, którzy na mocy patentów, udzielonych przez Władzę rosyjską przedsiębiorstwa swe prowadzili, następnie wszyscy ci, którzy starać się zamierzają o uprawnienia handlowe lub przemysłowe, winni są w celu uzyskania zezwolenia na prowadzenie swego przemysłu wnieść stosowne podanie przez właściwy Urząd gminny do c. i k. Komendy obwodowej najpóźniej do 1. listopada 1915.

Obowiązek tego zgłoszenia odnosi się do wszystkich rodzajów handlu i przemysłu, które odtąd dzielą się na dwie części, a mianowicie: na przemysł wolny i koncesyonowany.

Dalsze prowadzenie przemysłu wolnego, dozwolonem jest po uzyskaniu potwierdzenia władz skarbowych, że wymierzona należytość lub podatek został zapłacony, tudzież po uprzedniem zgłoszeniu tego przemysłu w tut. c. i k. Komendzie obwodowej.

C. i k. Komenda obwodowa zastrzega sobie jednak prawo wydawania w poszczególnych wypadkach zarządzeń według własnego uznania.

Do dalszego prowadzenia przemysłu koncesyonowanego koniecznem jest uzyskanie od c. i k. Komendy obwodowej formalnej koncesyi.

Przymus koncesyjny rozciąga się na następujące rodzaje handlu i przemysłu:

1. Hotele.
2. Wyszynk napojów wyskokowych spirytusowych, piwa, wina, wina owocowego, wina sztucznego i półwina, herbaty, kawy, czekolady.
3. Podawanie zimnych i ciepłych potraw.
4. Sprzedaż napojów wyskokowych spirytusowych, wina i rumu w zapieczętowanych flaszkach i naczyniach.
5. Wyrób sztucznych wód mineralnych.
6. Wyrób i sprzedaż środków farmaceutycznych i odnośnych materyałów surowych.
7. Drukarnie i zakłady powielania.
8. Przemysł fotograficzny.
9. Sprzedaż książek i obrazów oraz wypożyczalnie książek.
10. Wyrób środków toaletowych w drodze chemicznej.
11. Zakłady pogrzebowe.
12. Wyrób i sprzedaż broni i środków wybuchowych (koncesya ogranicza się jedynie do zamówień przez c. i k. austr.-węg. zarząd wojenny).
13. Wszystkie zakłady prowadzone w sposób fabryczny.
14. Kominiarstwo.
15. Przemysł kanalarski i rakarski.
16. Przedsiębiorstwo peryodycznego przewozu osób.
17. Przemysłowe stręczenie służby i posad.
18. Urządzenie i składy na zapasy nafty.

Kto się ubiega o uzyskanie koncesyi, winien w podaniu oprócz imienia i nazwiska, dat urodzenia, przynależności państwowej oraz wyznania, podać dokładny adres lokalu przemysłowego oraz jego krótki opis.

Do podania należy dołączyć ewentualne patenty władz rosyjskich.

C. i k. Komenda obwodowa udzieli koncesyi na podstawie swego własnego swobodnego uznania na czas nieograniczony z zastrzeżeniem cofnięcia udzielonego uprawnienia.

Dopokąd wniesione podania nie zostaną ostatecznie załatwione, względnie dopokąd nie zostanie nało-

żonym podatek lub należytość skarbowa, mogą przemysł swój lub handel wykonywać jedynie ci, którzy zgłosili swój przemysł po myśli tut. rozp. z dnia 13. lipca 1915, L. 75/Z. K. o ile temu nie będą stać na przeszkodzie względy policyi sanitarnej, obyczajowej i bezpieczeństwa.

Przy prowadzeniu przedsiębiorstwa przemysłowego należy zawsze przestrzegać jak najsurowiej wszystkich koniecznych wymogów policyi sanitarnej, obyczajowej i bezpieczeństwa.

Kto tego nakazu nie przestrzega, względnie nie będzie się stosował do wskazówek i poleceń organów urzędowych, naraża się na karę oraz utratę uprawnienia przemysłowego.

Wszystkie dotychczasowe przepisy odnośne do stowarzyszeń przemysłowych i handlowych, do czasu nauki i dowodów uzdolnienia oraz do umów przemysłowych pozostają aż do dalszego zarządzenia w mocy, o ile nie sprzeciwiają się ogłoszonym przepisom i normom.

Oprócz koncesyi konieczne jest jeszcze przyzwolenie na zakład przemysłowy we wszystkich przemysłach, które się wykonywa przy pomocy osobnych ognisk założonych dla utrzymania tego przedsiębiorstwa w ruchu, maszyn parowych, wszelkich innych przyrządów poruszających (silnic czyli motorów), lub urządzeń wodnych, albo w takich, które są w stanie narażać lub niepokoić sąsiedztwo wskutek wpływów zdrowiu szkodliwych, wskutek zagrażających bezpieczeństwu sposobów wykonywania, wskutek przykrej woni lub wskutek niezwykłego łoskotu. Przed uzyskaniem przyzwolenia nie wolno urządzać tych zakładów.

Za przekroczenia powyższych przepisów karze c. i k. Komenda obwodowa grzywną do 2000 kor., względnie aresztem do 6 miesięcy.

77.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 15. września 1915,

do rozp. Nr. 38. o środkach karnych za podbijanie cen.

§ 1.

Kto przy zakupnie lub sprzedaży towarów ogólno użytkowych w celach zarobkowych postępuje w ten sposób, że podwyższa swój zarobek znacznie ponad miarę odpowiadającą stosunkom miejscowym i uzyskuje cenę, która utrudnia konsumentom nabycie środków do życia, będzie karany grzywną do dwóch tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy. Obok kary aresztu można nałożyć grzywnę do dwóch tysięcy koron.

§ 2.

Kto zbiera lub skupuje zapasy przedmiotów ogólno-użytkowych lub ogranicza ich wytwarzanie lub handel tymi przedmiotami;

kto utrudnia frekwencyę targową, skupuje od handlarzy targowych poza targami, lub w inny sposób wpływa ujemnie na ruch targowy towarami ogólnoużytkowymi;

kto rozsiewa nieprawdziwe wieści lub używa innych środków dla wprowadzenia w błąd;

a to w zamiarze podwyższenia swego zarobku znacznie ponad miarę odpowiadającą stosunkom miejscowym i uzyskania cen, które utrudniają nabycie środków do życia;

będzie karany grzywną do dwudziestu tysięcy koron, lub aresztem do jednego roku. Obok kary aresztu można nałożyć grzywnę do dwudziestu tysięcy koron.

§ 3.

W wypadkach §§ 1 i 2 można orzec w wyroku utratę uprawnienia przemysłowego, zamknięcie lokalu przedsiębiorstwa lub wykluczenie od zwiedzania targów, a w wypadku § 2 ust. 1, także konfiskatę zapasów.

Każdy prawomocny wyrok będzie ogłoszony w Dzienniku urzędowym Komendy obwodowej.

§ 4.

Badanie i karanie porucza się urzędnikowi sędziowskiemu, delegowanemu przez Komendę obwodową, który rozstrzyga jako sędzia samoistny na podstawie opinii przynajmniej jednego przywołanego rzeczoznawcy.

Przeciw wyrokowi sędziego można wnieść zażalenie do Sądu Komendy obwodowej.

Niniejsze rozporządzenie weszło w życie z dniem 20. września 1915.

78.

Sprzedaż soli.

Galicyjski krajowy Zarząd sprzedaży soli, upełnomocniony przez c. i k. Wojskowe Gubernium w Kielcach rozporządzeniem z dnia 27. sierpnia 1915 l. 5485 do zorganizowania sprzedaży soli w Gubernii kieleckiej, powierzył stopnickiej filii działu handlowego Towarzystwa rolniczego w Kielcach sprzedaż soli w obwodzie buskim z obowiązkiem urządzenia miejsc sprzedaży w Busku, Chmielniku i Szydłowie. Sprzedawać się tam będzie sól:

a) w handlu detailicznym pojedynczym konsumentom po cenie 26 halerzy za 1 kilogram;

b) hurtownie do dalszej rozsprzedaży tym, którzy dają gwarancyę, że będą sprzedawali sól konsumentom po 26 halerzy za 1 kg. i podpiszą odpowiednie zobowiązanie.

Przy sprzedawaniu soli nie wolno zmuszać odbiorców do zakupowania innych towarów groźbą odmówienia sprzedaży soli.

79.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 15. września 1915,

do rozp. Nr. 37. dotyczące przymusowego zarządu i nadzoru nad przedsiębiorstwami przemysłowemi i rolnemi.

§ 1.

Ustanowienie zarządu przymusowego lub nadzoru.

Dla strzeżenia interesów Monarchii austryacko-węgierskiej lub austryacko-węgierskiego obszaru okupowanego w Polsce, lub innych interesów publicznych może Jeneral-Gubernator postawić pod Zarząd przymusowy lub nadzór przedsiębiorstwa przemysłowe lub rolne, zwłaszcza fabryki, kopalnie, banki, zakłady kredytowe, towarzystwa ubezpieczeń i t. d. oraz filie, ajentury lub składy towarów takich przedsiębiorstw.

Zarządców przymusowych lub nadzorców mianuje i obwołuje Jeneral-Gubernator, lub za jego upoważnieniem Komendant obwodu.

Zarządcy przymusowi lub nadzorcy mają czuwać, by przedsiębiorstwo nie było prowadzone w sposób sprzeczny z interesami, określonymi w pierwszym ustępie.

§ 2.

Przedsiębiorstwa leżące częściowo na obszarze okupowanym.

Jeżeli zakłady lub posiadłości przedsiębiorstwa leżą tylko po części na obszarze okupowanym, rozciąga się zarząd przymusowy lub nadzór tylko na te części. Jeżeli siedziba przedsiębiorstwa lub kierownictwo części postawionych pod Zarząd przymusowy lub nadzór nie znajdują się na obszarze okupowanym, winno przedsiębiorstwo w terminie wyznaczonym przez Jeneral-Gubernatora ustanowić dla tych części przedsiębiorstwa własne kierownictwo z siedzibą na obszarze okupowanym i dostarczyć mu wszystkich materyałów, potrzebnych dla kontroli dotychczasowego kierownictwa i jego dalszego prowadzenia.

§ 3.

Ogłoszenie Zarządu przymusowego lub nadzoru.

Postawienie przedsiębiorstwa pod Zarząd przymusowy lub nadzór i wejście w życie tego zarządzenia, będą ogłoszone w Dzienniku rozporządzeń Jeneral-Gubernatorstwa i w Dziennikach urzędowych odnośnych Komend obwodowych z podaniem siedziby przedsiębiorstwa lub kierownictwa, ustanowionego w myśl § 2, oraz nazwisk i miejsc zamieszkania zarządców przymusowych lub nadzorców.

§ 4.

Dochodzenia wstępne.

Dla stwierdzenia, czy Zarząd przymusowy lub nadzór jest co do pewnego przedsiębiorstwa potrzebny, może Jeneral-Gubernator zarządzić zbadanie ksiąg, papierów i innych materyałów handlowych przedsiębiorstwa i wdrożyć wszelkie potrzebne dochodzenia.

Każdy jest obowiązany udzielić wyjaśnień co do stosunków obrotowych i handlowych przedsiębiorstwa.

§ 5.

Specyalne obowiązki i prawa Zarządcy przymusowego.

Zarządca przymusowy obejmuje odpowiedzialne kierownictwo przedsiębiorstwa lub jego części, położonych na obszarze okupowanym. Zapasy kasowe, księgi, papiery i inne materyały handlowe, dotyczące przedsiębiorstwa lub jego części położonych na obszarze okupowanym mają być oddane zarządcy przymusowemu.

Zarządca przymusowy jest wyłącznie uprawniony do przeprowadzenia czynności prawnych, dotyczących wszelkich części majątku i przedsiębiorstwa. Prawo to odjęte jest na czas trwania zarządu przymusowego wszystkim innym osobom, a zwłaszcza właścicielowi, kierownikowi, radzie nadzorczej, walnemu zgromadzeniu i innym organom przedsiębiorstwa, o ile Jeneral-Gubernator nie przyzna im pod tym względem pewnej ingerencyi.

§ 4. ustęp końcowy, znajduje zastosowanie.

§ 6.

Specyalne obowiązki i prawa nadzorcy.

Nadzorcy służy prawo badania zapasów kasowych, ksiąg, papierów i innych materyałów handlowych przedsiębiorstwa; wolno mu wstępować do wszystkich lokali przedsiębiorstwa i przesłuchiwać funkcyonaryuszy co do stosunków obrotowych i handlowych; nadzorca może wstrzymywać wszystkie zarządzenia, dotyczące interesów przedsiębiorstwa, zwłaszcza dyspozycye majątkowe i zawiadomienia w sprawach interesów aż do rozstrzygnięcia przez Jeneral-Gubernatora.

Właściciel, kierownik i inni funkcyonaryusze przedsiębiorstwa obowiązani są ułatwiać czynności nadzorcy, przedkładać mu żądane materyały handlowe,

umożliwiać wstęp do lokali przedsiębiorstwa i wzywać podwładnych w celu przesłuchiwania.

§ 4. ustęp końcowy, znajduje zastosowanie.

§ 7.

Koszta zarządu przymusowego i nadzoru.

Koszta zarządu przymusowego lub nadzoru ponosi przedsiębiorstwo.

Pobory zarządców przymusowych lub nadzorców wyznacza Jenerał-Gubernator.

§ 8.

Odpowiedzialność.

Prawo pociągania do odpowiedzialności zarządcy przymusowego lub nadzorcy przysługuje Jenerał-Gubernatorowi lub upoważnionemu do tego Komendantowi obwodu.

Składanie nadwyżek dochodu na rzecz uprawnionych i ich zarząd odbywają się według wskazówek Jenerał-Gubernatora i będą zawsze podane do wiadomości uprawnionych.

§ 9.

Postanowienia karne i przymusowe.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia — o ile nie mają być ścigane przez sądy wojskowe luz zwykłe — będą karane przez Komendanta obwodu grzywną do dwóchkroćstutysięcy koron lub aresztem do pięciu lat. Obok kary aresztu może być nałożona grzywna do stu tysięcy koron.

Jeżeli przedsiębiorstwo uchyla się w całości lub częściowo z pod zarządu przymusowego lub nadzoru, oraz w razie przekroczenia przepisów § 2, może Jenerał-Gubernator zarządzić zamknięcie całego przedsiębiorstwa lub części, o które chodzi.

Niniejsze rozporządzenie weszło w życie z dniem 20. września 1915.

80.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 15. września 1915,

do rozp. Nr. 39. o karach za stawianie przeszkód służbie publicznej lub przedsiębiorstwu publicznemu.

Kto w zamiarze stawiania przeszkód robotom w służbie c. i k. Zarządu wojskowego lub w przedsiębiorstwie przez ten Zarząd prowadzonym lub chronionym, albo ruchowi kolei żelaznej lub przedsiębiorstwa żeglugi:

1) uszkadza środki ruchu lub urządzenia dla utrzymania ruchu lub usuwa je od użycia, lub;

2) działa na drugiego zapomocą nastraszenia lub gwałtu, aby uskutecznić, rozszerzyć lub gwałtem przeprowadzić zmowę, zmierzającą do urzeczywistnienia zamiaru określonego w ustępie pierwszym, lub;

3) wzbrania się wykonać w całości lub częściowo powierzoną sobie robotę albo uchyla się od niej, lub;

4) wykonuje powierzoną sobie robotę w sposób, który może utrudnić służbę lub ruch przedsiębiorstwa;

będzie karany aresztem do trzech lat — o ile nie ma zastosowania surowszy przepis wojskowych ustaw karnych. W wypadkach oznaczonych pod 1 i 2 można obok kary aresztu nałożyć grzywnę do dwudziestu tysięcy koron.

Do przeprowadzenia dochodzenia i karania powołany jest Sąd c. i k. Komendy obwodowej w sądowem postępowaniu polowem.

Niniejsze rozporządzenie weszło w życie z dniem 20. września 1915.

81.

Monopol zbożowy.

W uzupełnieniu obwieszczenia, zawartego w I. części Dziennika urzędowego, podaje się do wiadomości: Zdarzyły się w ostatnich czasach liczne wypadki przekroczeń postanowień o monopolu zbożowym.

Aby uchronić ludność od szkodliwych następstw tych przekroczeń, przypomina się te postanowienia:

Monopol zbożowy polega na tem, że c. i k. Komenda obwodowa skupuje od włościan i dworów całą nadwyżkę zbiorów z roku 1915 oraz ewentualne zapasy z roku 1914 za dobrą zapłatą i odsprzedaje ją konsumującej ludności własnego obwodu oraz obwodów innych, gdzie wskutek nieurodzaju wielki brak płodów rolnych, resztę zaś dla własnych celów.

Celem monopolu zbożowego zatem jest, przez regulowanie wywozu płodów rolnych uniemożliwić wywożenie potrzebnych w obwodzie zapasów, a z drugiej strony przez wyłączenie handlu pośredniego spekulantów zapobiedz lichwie żywnościowej.

Zakupioną będzie tylko ta nadwyżka, która pozostanie producentom po pokryciu własnego zapotrzebowania.

Na wyżywienie własnej rodziny, służby i inwentarza, oraz na zasiew można zatrzymać potrzebną ilość; na powyższe cele mogą włościanie również pomiędzy sobą kupować i sprzedawać zboże. Natomiast odsprzedaż handlarzom jest od 20. października bezwarunkowo zabroniona i będzie jak najsurowiej karana, albowiem zakupienie nadwyżki zboża uskuteczni tylko c. i k. Komenda obwodowa za pomocą swoich funkcyonaryuszów,

specyalnie do tego przeznaczonych. W tym celu powinni producenci przeznaczoną do sprzedaży nadwyżkę zapasów zgłosić u wójta swojej gminy, który o tem doniesie c. i k. Komendzie, poczem albo specyalnie upoważniony funkcyonaryusz c. i k. Komendy przybędzie celem odebrania i zapłacenia zboża do kancelaryi gminnej, albo zarządzi c. i k. Komenda przewiezienie zboża do magazynu, gdzie nastąpi odbiór i zapłata.

Każdy wójt powinien prowadzić spis zapasów, zgłoszonych do odsprzedaży według następujących rubryk, które należy dokładnie wypełniać:

1) Imię i nazwisko gospodarza;
2) miejsce zamieszkania gospodarza;
3) rodzaj zboża;
4) ilość zboża;
5) miejsce, w którem się zboże znajduje.

Gdy spisana ilość osięgnie 100 korcy, należy spis przedłożyć c. i k. Komendzie.

Monopol zbożowy obejmuje następujące płody rolne:

Pszenicę, żyto, owies, jęczmień, rzepak, od tego pośląd, groch, soczewicę, fasolę, proso, hreczkę i mak.

Płody te są wykluczone od wszelkiego handlu.

Następującymi artykułami wolno w obwodzie handlować, wywóz ich jest jednak z obwodu zabroniony: Makuchy, siano, otawa, koniczyna, bobik, groch pastewny, łubin, wyka i ziemniaki.

O pozwolenie wywozu należy wnieść prośbę do c. i k. Komendy obwodowej.

Następującymi artykułami wolno handlować w obrębie Gubernium i austro-węgierskiej Monarchii: nasienie czerwonej koniczyny, białej koniczyny, lucerny, szwedzkiej koniczyny, tymotki, seradeli, rajgrasu, esparcety i buraków.

W myśl § 4. ust. 2. dz. rozp. l. 20. wyniesie cena za zboże, które do 1. grudnia nie będzie wymłócone, tylko połowę ceny maksymalnej.

Zwracam więc producentom uwagę, aby się z młocką i ze zgłoszeniami pośpieszyli.

Wszelkie przekroczenia tych postanowień będą karane w myśl §§ 5 i 6 dz. rozp. l. 20 zajęciem produktów i ceny kupna, oraz grzywną do 5000 K. lub aresztem do 6 miesięcy.

Ponieważ w ten sposób handel wyżej wymienionymi artykułami stanie się niemożliwym, będzie w interesie producentów zgłosić wójtowi zawczasu nadwyżkę, przeznaczoną do sprzedaży.

Za kupione zboże płaci c. i k. Komenda gotówką.

Ceny maksymalne są następujące:

Pszenica	30 K. za 100 kg.
Żyto	27 K. za 100 kg.
Owies	25 K. za 100 kg.
Jęczmień pastewny . . .	25 K. za 100 kg.
Jęczmień browarniany . .	27 K. za 100 kg.
Proso	36 K. za 100 kg.
Rzepak	43 K. za 100 kg.
Makuchy	20 K. za 100 kg.
Siano, otawa, koniczyna (prasowane) . . .	8 K. za 100 kg.
Siano, otawa, koniczyna nieprasowane . . .	7 K. za 100 kg.
Poślad zależnie od jakości	8—12 K. za 100 kg.
Groch pastewny, bobik, łubin i wyka	25 K. za 100 kg.

Ponieważ schwytani za te przekroczenia handlarze niejednokrotnie już usiłowali przekupywać c. i k. Żandarmeryę, zwracam ludności uwagę, że każda próba przekupienia publicznego funkcyonaryusza (także i gminnego) podlega w myśl § 384 wojsk. ust. kar. jako zbrodnia karze od 6 miesięcy do 1, względnie 5 lat więzienia.

82.

Przepisy stemplowe.

Do tutejszych c. i k. Władz wpływają podania, prośby i dokumenty, niezaopatrzone przepisaną marką stemplową. Wobec tego przypomina się wszystkim podane do wiadomości w punkcie 43. Dziennika urzędowego c. i k. Komendy obwodowej w Busku obwieszczenie, że wszystkie podlegające uiszczeniu należytości stemplowej podania, prośby i dokumenty przez strony same przed ich wniesieniem do c. i k. Władz muszą być zaopatrzone markami stemplowemi, które można otrzymać w Kasie c. i k. Komendy obwodowej.

O wysokości uiścić się mającej należytości stemplowej mogą strony poinformować się w Kasie c. i k. Komendy obwodowej.

Wszystkie podania, prośby i dokumenty już wniesione a nieostemplowane należy natychmiast zaopatrzyć dodatkowo w przepisane znaczki stemplowe, gdyż w przeciwnym razie zostanie tak przypadająca należytość stemplowa jak i kara stemplowa przypisana i ściągnięta.

83.

Pługi motorowe.

C. i k. Komenda obwodowa oddaje do rozporządzenia właścicielom dóbr celem ukończenia robót polnych dwa pługi motorowe, (traktory pochodzenia angielskiego).

Warunki: 20 K. za zoraną morgę. Szofera i materyał opałowy dostarcza Komenda obwodowa.

Zgłoszenia należy wnosić na piśmie.

84.

Przepisy o legitymacyach do podróży.

Odnośnie do ogłoszonych w III. części »Dziennika urzędowego« punkt 52 rozporządzeń, podaje się do wiadomości, że z dniem 1. października 1915 została granica między »dalszym« a »ściślejszym« obszarem wojennym ustanowiona w następujący sposób:

a) do »ściślejszego« obszaru wojennego należy: część Królestwa Galicyi, położona na wschód od wschodniej granicy powiatów Skole, Drohobycz, Rudki, Mościska, Jaworów i Cieszanów, oraz Księstwo Bukowiny; a w c. i k. obszarze okupowanym wszystkie obwody na wschód od wschodniej granicy obwodów Biłgoraj, Zamość, Krasnostaw, Lublin i Lubartów położone;

b) »dalszy« obszar wojenny obejmuje: resztę Galicyi, Księstwo Śląska (z wyjątkiem powiatów politycznych Freudenthal, Freiwaldau i Jägerndorf) tudzież powiaty polityczne: M. Weisskirchen, Neutitschein, Wall. Meseritsch, Mistek i Mähr. Ostrau margrabstwa morawskiego; w c. i k. obszarze okupowanym wszystkie obwody, leżące na zachód od powyżej oznaczonej linii.

Przytem przypomina się ponownie, że w każdym paszporcie musi być dokładnie określony cel i kierunek jazdy; podania, w których brak tej wzmianki, tudzież prośby niezaopatrzone marką stemplową (za 1 K. 50 h.) lub do których nie dołączono fotografii, odtwarzającej wiernie wizerunek proszącego, nie będą uwzględniane. Należytość stemplowa za wystawienie paszportu wynosi 10 koron; każde przedłużenie ważności traktuje się odnośnie do należytości stemplowej na równi z wystawieniem nowego paszportu.

P a s z p o r t y d o p o d r ó ż y w y d a j e s i ę t y l k o d w a r a z y w t y g o d n i u, mianowicie w ś r o d y i s o b o t y o d g o d z. 9—12. p r z e d p o ł u d n i e m; tylko w tych dniach przyjmować się będzie strony w sprawach paszportowych osobiście się zgłaszające.

85.

Uruchomienie szpitala w Stopnicy i Busku.

Najskuteczniejszą walką z chorobami zakaźnemi jest odosobnienie chorych i umiejętne ich leczenie. Temu celowi odpowiada jedynie szpital, zaopatrzony we wszystkie potrzebne środki i kierowany przez lekarza.

Dotąd spełniał to zadanie szpital w Stopnicy. Aby mu umożliwić dalszą egzystencyę, ustanawia się co następuje:

Wszystkie gminy muszą opłacać za każdego ubogiego chorego, kwalifikującego się do leczenia szpitalnego, z góry za cały miesiąc po 1 r. 20 kop. dziennie. Te pieniądze musi złożyć gmina po przyjęciu chorego do szpitala na ręce Zarządu lub kierującego lekarza szpitalnego z góry. W razie wcześniejszego wyzdrowienia lub śmierci chorego resztująca część pieniędzy zostanie gminie zwróconą. Chorzy zamożniejsi mają również prawo leczenia się w szpitalu i podobnie jak gmina opłacają sami za siebie z góry za cały miesiąc po 2 K 40 h dziennie.

Na dostarczenie opału z lasów rządowych oraz na udzielenie zapomóg pieniężnych czasowych może liczyć szpital Stopnicki.

Kierownikiem lekarskim t. j. Dyrektorem szpitala ustanawia się p. Dra Bielnickiego ze Stopnicy. Szpital Stopnicki posiada 25—30 łóżek.

Dnia 1. listopada 1915 r. zostanie oddany do użytku publicznego również szpital w Busku na razie urządzony na 20 łóżek. Kierownikiem tego szpitala ustanawia się lekarza tutejszego p. Dra Sulimierskiego.

Do obu szpitali przyjmować się będzie głównie zakaźnie chorych, w niewielkiej zaś liczbie innych.

Obydwa szpitale będą pozostawały pod nadzorem Rady powiatowej dobroczynności publicznej, której prezesem będzie stale c. i k. Komendant obwodu.

Zarządzenia powyższe obowiązują z chwilą ogłoszenia w dzienniku urzędowym.

86.

Sądownictwo.

Dotychczasowe sądy gminne, a mianowicie: w Stopnicy, Oleśnicy, Nowym Korczynie, Chmielniku i Szydłowie pozostają nadal utrzymane i spełniać będą swe czynności według dotychczasowych ustaw i przepisów — już z dniem 10. października 1915.

Rzeczowa i terytoryalna przynależność sądów gminnych pozostaje tasama co poprzednio. Sądy stosować będą dotychczas obowiązujące prawa krajowe. Sprawy karne z powodu czynów, popełnionych przeciw austryacko-węgierskiej lub niemieckiej armii i sprawy, zagrożone sądem doraźnym nie należą do kompetencyi sądów gminnych. Sądy gminne są kompetentne w dotychczasowym zakresie działania zarówno dla spraw cywilnych, jak i dla spraw karnych i będą wyrokować w imieniu: »prawa, ustawy i sumienia«. Sprawy karne, przekraczające zakres kompetencyi sądów gminnych i sędziego pokoju, będą rozstrzygane w pierwszej i ostatniej instancyi przez sąd wojskowy c. i k. Komendy obwodowej przy zastosowaniu przepisów postępowania polowego.

Nad czynościami urzędowemi sądów gminnych wykonywać będzie nadzór sąd wojskowy c. i k. Komendy obwodowej w Busku.

W miejsce dotychczasowego sędziego pokoju w Chmielniku i na razie w miejsce sądu gminnego w Busku wykonywać będzie sądownictwo karne i cywilne delegowany sędzia zawodowy c. i k. Komendy obwodowej z siedzibą w Busku.

Językiem urzędowym w sądach gminnych jest język polski, albo niemiecki; mianowicie pozostawia się sądom gminnym swobodę wybrania jednego z tych języków jako urzędowego.

Wybrani, lub mianowani sędziowie gminni i ławnicy muszą urząd przyjąć. Zatwierdzenie ich, względnie zamianowanie przez Komendanta obwodu już nastąpiło, a uroczyste przyrzeczenie złożyli oni już do rąk Komendanta obwodu w dniu 29. września 1915. Prawomocne wyroki sądów gminnych muszą wójtowie dokładnie wykonać. Niewypełnienie zaś tego obowiązku będzie karane grzywną do 500 koron, lub odpowiednio wysokim aresztem. Zasądzeni na karę więzienia mają być odstawieni przez żandarmeryę do więzienia sądu obwodowego w Busku. Kary aresztu zaś należy wykonać w areszcie gminnym. Od sądów gminnych wymaga się: sprawiedliwego, szybkiego i odpowiednio do czasów wojennych surowego wymiaru sprawiedliwości.

Ludność wzywa się, aby w razie rzeczywistej potrzeby z ufnością sądy o pomoc prosiła, aby natomiast zaniechała wnoszenia bezpodstawnych skarg, z pieniactwa jedynie wynikających.

I. Rzeczowa właściwość sądów gminnych w sprawach karnych.

Do kompetencyi sądów gminnych należą:

1. Sprawy, odnoszące się do polowania,
2. sprawy, odnoszące się do służby i robotników,
3. wszelkie inne przekroczenia, zagrożone karą pieniężną do 300 Rubli, aresztem do 3 miesięcy lub więzieniem do roku,
4. kradzieże, sprzeniewierzenia i oszustwa do wysokości szkody 300 rubli.

Wyjątki.

1. Kradzieże na miejscach poświęconych służbie Bożej,
2. rzeczy zamkniętych lub skradzionych przez podstępne wejście do domu,
3. w towarzystwie więcej osób, które jednak nie są zorganizowaną szajką,
4. popełnione w nocy,
5. podczas zgromadzenia,
6. w domach zajezdnych,
7. przez osoby już raz karane za kradzież, sprzeniewierzenie lub oszustwo,
8. drzewa z lasu.

We wszystkich wypadkach, jeżeli wartość rzeczy skradzionych przekracza kwotę 30 rubli, a w przeciwnym razie należą wszystkie te sprawy do kompetencyi sądów gminnych.

Bez względu na wartość wyjęte są z pod właściwości sądów gminnych:

1. Kradzież konia lub krowy,
2. popełniona w czasie podróży,
3. przez zorganizowaną szajkę,
4. z włamaniem się, przy użyciu gwałtu i z narzędziem w ręku, zagrażającem życiu,
5. przez osobę, sprawującą urząd publiczny,
6. w czasie pożaru, powodzi lub innej klęski,
7. ze zamkniętego miejsca,
8. z miejsca poświęconego służbie Bożej rzeczy, do tejże służby należących,
9. przez służbę, o ile do współudziału wzięto ludzi obcych,
10. przez właścicieli domów zajezdnych i ich służbę,
11. przez osoby duchowne, lub do stanu szlacheckiego należące,
12. z wozów pocztowych, rządowych lub prywatnych instytucyi i osób prywatnych,
13. aktów i dokumentów nawet prywatnych dla przysporzenia korzyści sobie, lub też innym,
14. gdy sprawca był już 2 razy za kradzież karany.

Następujące oszustwa bez względu na wartość są wyjęte z pod kompetencyi sądów gminnych:

1. gdy kto fałszywie przybiera charakter urzędnika publicznego,
2. kto dwukrotnie za oszustwo był karany,
3. gdy oszustwo popełniła osoba, należąca do stanu szlacheckiego lub duchownego,
4. oszustwo przy grze w karty.

Tylko do wysokości 30 rubli należą przed sądy gminne:

1. oszustwa w sprawach handlowych kupna, sprzedaży, rachunkach z powodu ilości i jakości towaru, wymiana powierzonych rzeczy,
2. kto przez fałszywe przedstawienia przywłaszcza sobie cudze pieniądze, lub inne przedmioty,
3. kto przy zapłacie długu, w celu powtórnego ściągnięcia tegoż — zatrzymuje odnośne weksle lub skrypta.

Wszelkie obrażenia cielesne, których następstwem

są zranienia — nie należą do kompetencyi sądów gminnych.

II. Właściwość sądów gminnych w sprawach cywilnych.

Do kompetencyi sądów gminnych należą:

1. sprawy ze zobowiązań i osobistych układów i o ruchomości do 300 rubli,

2. sprawy o wyrządzenie szkód, o ile nie przewyższają 30 rubli,

3. sprawy o przywrócenie naruszonego posiadania w ciągu 6 miesięcy, względnie 1 roku — licząc od czasu naruszenia,

4. sprawy o ubezpieczenie dowodów bez względu na wysokość sumy,

5. sprawy spadkowe z uwzględnieniem wydanych, a w art. 1490 pr. c. przytoczonych ograniczeń. Sprawy nie należące do sądów gminnych będzie rozstrzygał c. i k. Sąd obwodowy, który zarazem jest instancyą odwoławczą dla spraw osądzonych przez sądy gminne.

III. Miejscowa właściwość sądów gminnych.

1. w sprawach cywilnych uzasadnia właściwość miejscową, miejsce zamieszkania, pobytu; dla nieruchomości miejsce położenia rzeczy; miejsce dopełnienia i miejsce umowne i miejsce wyrządzenia szkody,

2. w sprawach karnych miejsce popełnienia czynu karygodnego.

IV. Środki prawne.

A. Przeciw wyrokom sądów gminnych:

1. w sprawach karnych przeciw wyrokom — apelacye i opozycye do 14 dni, zaś przeciw uchwałom — zażalenia do 7 dni,

2. w sprawach cywilnych przeciw wyrokom — apelacye w ciągu jednego miesiąca, zaś przeciw uchwałom — rekursy w ciągu 7 dni.

B. Przeciw wyrokom Sądu obwodowego w sprawach cywilnych — apelacye, opozycye w ciągu 1 miesiąca, zaś przeciw uchwałom — rekursy do 14 dni. Środki prawne, wniesione od wyroków i uchwał sądów gminnych załatwia c. i k. Sąd obwodowy w drugiej i ostatniej instancyi.

Nie umiejący pisać mogą wnieść środki prawne także ustnie w sądzie gminnym, lub obwodowym do protokołu.

V. Rejestra sądowe.

Sądy gminne będą prowadziły następujące rejestra sądowe:

1. rejestr C. — dla spraw procesowych,

2. rejestr Hc. — dla spraw pomocy prawnej w sprawach cywilnych,

3. rejestr A. — dla spraw spadkowych,

4. rejestr P. — dla opiek i kurateli,

5. rejestr Nc. — dla wszystkich innych spraw, nie należących do powyżej wymienionych rejestrów,

6. rejstr U. — dla przekroczeń,

7. rejestr Hs. — dla spraw pomocy prawnej w sprawach karnych,

8. rejestr Ns. — dla wszystkich spraw karnych, nie należących do żadnego innego rejestru.

Nadto mają być prowadzone dwa spisy imienne: jeden dla spraw cywilnych, a drugi dla spraw karnych. Kierownik sądu obwodowego jest uprawniony każdego czasu przeprowadzić wizytacyę sądów gminnych. Bliższe pouczenia co do sposobu prowadzenia rejestrów sądowych i ksiąg kasowych na ściągnięte grzywny i należytości sądowe są zawarte w osobnym referacie, który już każdemu ze sądów gminnych przesłanym został.

VI. Sprawy pupilarne.

Wszystkie ustawodawstwa otaczają szczególną pieczą osoby, nie mogące strzedz swych praw osobistych lub majątkowych, a przedewszystkiem troskliwość ta odnosi się do osób małoletnich.

Przestrzegać więc należy art. 346. kod. cyw. i jeszcze przed stanowczem ustanowieniem opieki zarządzić wszelkie środki zaradcze dla chronienia praw małoletnich.

Ustawa nakłada na jednego z ławników, wyznaczonego przez miejscowy sąd gminny, obowiązek zwoływania i przewodniczenia w radzie familijnej; ci więc ławnicy mają czuwać nad małoletnimi, a w razie potrzeby mają swoje spostrzeżenia i wnioski przedkładać sądowi gminnemu. W razie otwarcia spadku należy natychmiast otoczyć opieką tak nieletnich spadkobierców, jak też i ich majątek.

Dokładne zarządzenia w sprawie prowadzenia opiek są zawarte również w osobnem pouczeniu, które już każdemu ze sądów gminnych doręczonem zostało.

VII. Opłaty sądowe w sprawach cywilnych

przedstawione już zostały w dzienniku urzędowym część I i w osobnem pouczeniu.

VIII. Okręgi sądów gminnych.

1. Sąd gminny w Chmielniku dla gmin: Chmielnik, Maleszowa, Gnojno, Drugnia.

2. Sąd gminny w Oleśnicy dla gmin: Oleśnica, Oględów, Tuczępy, Łubnica.

3. Sąd gminny w Stopnicy dla gmin: Stopnica, Zborów, Pacanów, Wojcza, Wolica.

4. Sąd gminny w Szydłowie dla gmin: Szydłów, Grabki, Potok, Kurozwęki.

5. Sąd gminny w Nowym Korczynie dla gmin: Nowy Korczyn, Grotniki, Pawłów, Radzanów.

IX. Sądy gminne.

C. i k. Komenda obwodowa rozporządzeniem z dnia 20. września 1915 potwierdziła, względnie zamianowała następujących sędziów gminnych i ławników:

1. Stanisława Zakrzeńskiego, jako sędziego, Jana Sieprackiego, Franciszka Kupieckiego i Franciszka Brylę, jako ławników — dla sądu gminnego w Chmielniku.
2. Jana Zaborowskiego, jako sędziego, Antoniego Kozę, Andrzeja Pruskiego i Filipa Witka, jako ławników dla sądu gminnego w Oleśnicy.
3. Bogdana Winnickiego, jako sędziego, Jana Zasuchę, Andrzeja Mazura i Pawła Pałysza, jako ławników — dla sądu gminnego w Stopnicy.
4. Aleksandra Majewskiego, jako sędziego, Ignacego Zgórskiego, Antoniego Trelińskiego i Walentego Masa, jako ławników dla sądu gminnego w Szydłowie.
5. Władysława Zembrzuskiego, jako sędziego, Józefa Matusika, Stanisława Misiaszka i Jana Kawę, jako ławników dla sądu gminnego w Nowym Korczynie.

Następnie temsamem wyżej powołanem rozporządzeniem zamianowała c. i k. Komenda obwodowa pisarzami sądowymi:

1. Stanisława Janczura — dla Chmielnika;
2. Adama Ambrożego — dla Oleśnicy;
3. Stanisława Kosteckiego — dla Stopnicy;
4. Ludwika Gardyńskiego — dla Szydłowa;
5. Jana Bujakowskiego — dla Nowego Korczyna.

X. Podjęcie czynności przez sądy gminne.

W dniu 29. września 1915 odbyło się w Busku zebranie wszystkich członków sądów gminnych tutejszego obwodu. Po stosownem przemówieniu c. i k. Komendanta obwodu i udzieleniu zebranym wskazówek z dziedziny prawa karnego i cywilnego przez referenta — złożyli sędziowie, ławnicy i pisarze sądowi odnośne przyrzeczenie do rąk c. i k. Komendanta obwodu. Zarządzeniem z dnia 20. września 1915 polecono wszystkim sądom gminnym podjąć czyności urzędowe z dniem 10. października b. r. i w tymże dniu też każdy ze sądów gminnych rozpoczął swe urzędowanie. Osobnym zarządzeniem polecono do dnia 10. października b. r. akta sądów gminnych należycie uporządkować i przechować w ten sposób, by mimo czasowej przerwy w urzędowaniu z powodu wypadków wojennych, zwłaszcza sprawy cywilne nie doznały żadnych przeszkód w ostatecznem ich załatwieniu. Odnośnie do wdrożenia przewodów spadkowych po zmarłych po dniu 1. sierpnia 1914 przypomina się, że wszystkie urzędy metrykalne mają obowiązek przedłożyć odnośnym sądom sumaryczny wykaz zmarłych w czasie od 1. sierpnia 1914 do 31. sierpnia 1915, a to najpóźniej do 30. października b. r. Wykaz zaś za miesiąc wrzesień b. r. należy przedłożyć odnośnym sądom najpóźniej do dnia 20. października b. r., a każde następne wykazy zmarłych i nieślubnie urodzonych dzieci mają być przedkładane miesięcznie, tj. z początkiem, a najpóźniej do 10. każdego miesiąca.

XI. Adwokaci i notaryusze.

Celem ożywienia obrotu interesów prawnych wzywa się także adwokatów i notaryuszy do prowadzenia swych czynności prawnych.

Ustanowienie adwokatów i notaryuszy nastąpi na podstawie następujących zasad prawnych.

C. i k. Zarząd wojskowy zajętych okręgów polskich zezwala, aby czynni dotychczas w czasie rządów rosyjskich adwokaci i notaryusze nadal swe czynności urzędowe wykonywali. Nie składają oni ani przysięgi, ani ślubowania; ich prawa i obowiązki oceniane będą wedle dotychczasowych ustaw krajowych. Koniecznemi okazują się przy obecnej organizacyi następujące zmiany wyłącznie formalne: Adwokaci i notaryusze podlegać będą władzy dyscyplinarnej c. i k. Sądu obwodowego (w pierwszej instancyi). Notaryusze posługiwać się będą w swych czynnościach urzędowych językiem polskim lub niemieckim.

Należytości od przeniesienia własności, stemplowe i inne należytości państwowe, które notaryusze przy sporządzaniu aktów zobowiązani są pobierać, złożą notaryusze w tut. c. i k. Komendzie obwodowej.

W przeciągu miesiąca października br. mają się adwokaci i notaryusze, mający siedzibę w tut. okręgu oświadczyć pisemnie, czy są gotowi na podstawie zasad powyższych rozpocząć swe czynności zawodowe. Do oświadczenia tego należy dołączyć dekreta nominacyjne; w razie zaś zagubienia ich, mogą być one zastąpione odpowiedniem poświadczeniem urzędowem.

Adwokatów i notaryuszy wciągnie się do listy i tylko ci będą do wykonywania zawodu uprawnieni, którzy na listę zostaną wciągnięci. Lista zostanie opublikowaną.

87.

Obwieszczenie

c. i k. N. K. E. z 4/IX b. r. dotyczące służby przekazowej w okupowanych terytoryach.

Na podstawie rozporządzenia Nacz. Kom. Armii z 7/III. b. r. Dz. rozp. Nr. 8. co do służby pocztowo-telegraficznej § 4. pkt. 7. i § 5. pkt. 7. postanawia się:

§ 1.

Przekazanie pieniężnej kwoty za pomocą przekazów pocztowych jest dozwolonem:

a) w obrębie okupowanego terytoryum;

b) do i z Austryi, Węgier i Bośni Hercegowiny.

W okupowanem terytoryum są upoważnione do przyjmowania przekazów wszystkie pocztowo-etapowe urzędy I. kl. i ze szczególnem zleceniem urzędy pocztowo etapowe II. kl.

Przesyłanie przekazów pocztowych do urzędów pocztowych polowych jakoteż pocztowych urzędów etapowych opatrzonych liczbami jest niedozwolonem.

§ 2.

Najwyższa kwota przekazu wynosi 1000 kor.

Przekazy muszą opiewać na walutę koronową.

Do wystawiania przekazów należy wyłącznie używać urzędowych formularzy, których cena wynosi 3 hal.

Przekazy mogą być wystawione w języku niemieckim lub polskim, w obrocie z Węgrami również węgierskim.

§ 3.

Należytość przekazowa wynosi 10 hal. za każde 50 kor. i należy ją uścić w znaczkach pocztowych na prawym odcinku przedniej strony blankietu.

§ 4.

C. i k., c. k. i kr. węg. władze i urzędy są zwolnione w obrocie między sobą od uiszczenia należytości przekazowych. Notatka uwolnienia od porta »sprawa służbowa« i odcisk pieczęci służbowej należy umieścić na prawym odcinku przedniej strony blankietu.

§ 5.

Niedozwolone jest: telegraficzne przesłanie, doręczenie przez umyślnego posłańca i wystawienie potwierdzenia wypłaty.

§ 6.

Nie odbywa się doręczenie przekazów.

W miejscowościach, w których jest zaprowadzone doręczenie przesyłek za potwierdzeniem, przekazy będą doręczane. Kwota pieniężna będzie wypłacana w Urzędzie pocztowym uprawnionemu do odbioru za zwrotem pokwitowanego przekazu.

Poczta nie jest obowiązana badać tożsamości osoby oddawcy przekazu i prawdziwości podpisu na przekazie uprawnionego do odbioru.

W innych miejscowościach będą przekazy awizowane.

Należytość za doręczanie lub awizowanie wynosi 4 halerze.

§ 7.

Termin do podjęcia awizowanego lub leżącego do odbioru przekazu wynosi 7 dni a mianowicie:

a) po nadejściu przekazu jeżeli odbiorca zastrzegł sobie prawo odbioru;

b) po doręczeniu przekazu lub awizowaniu.

Dnia nadejścia i doręczenia nie wlicza się do terminu odbioru, jakoteż pomija się niedziele i ogólne dnie świąteczne.

§ 8.

Poczta ręczy nadawcy przekazu za wpłaconą kwotę do chwili wypłaty upoważnionego do odbioru. Od tego są następujące wyjątki, a mianowicie:

a) Przy przekazach adresowanych poste-restante gaśnie prawo poręki przez wypłatę osobie, która wykazała, że jej imię i stan są zgodne z datami podanemi w adresie przekazu.

b) Po doręczeniu przekazu poczta nie odpowiada za badanie tożsamości osoby oddawcy i prawdziwość uprawnionego do odbioru (§ 6 ust. 3).

§ 9.

Termin reklamacyi z powodu wypłaty przekazu nieuprawnionemu wynosi 6 miesięcy po dniu nadania. Po upływie terminu dla reklamacyi gaśnie prawo do odszkodowania za mylne wypłaty. Po upływie 3 lat od dnia następnego po wpłacie przepadają kwoty nie reklamowanych przekazów na rzecz zakładu pocztowego.

§ 10.

Inne przepisy są zawarte w przepisach służbowych dla służby przekazowej w okupowanem terytoryum.

§ 11.

Służba przekazowa zostanie podjętą 11. października 1915. Stosownie do § 9 przepisów służbowych na odcinku przekazowym mogą być umieszczone tylko krótkie uwagi oznaczające cel wypłaty, inne jakiekolwiek dopiski są niedozwolone.

88.

Podania o drzewo budulcowe i opałowe.

W ostatnich czasach zdarzały się wypadki, że zgłaszali się po drzewo ze świadectwem ubóstwa dotyczącej gminy tacy ludzie, którzy zupełnie za ubogich uznani być nie mogą i dlatego darowizny drzewa budulcowego, opałowego i gałęziowego nie zawsze sprawiedliwie wypadały.

Aby na przyszłość uniknąć niesprawiedliwego rozdziału zapomóg w drzewie budulcowem i opałowem. zarządzam, by wójtowie opatrywali podania ubogich

świadectwem ubóstwa, wystawionem według załączonego wzoru i potwierdzonem przez Urząd parafialny (rabinat). Gmina winna prowadzić ewidencyę tych świadectw.

Podania o drzewo nie przedkładane przez gminy lub nieopatrzone świadectwem ubóstwa nie będą uwzględniane.

Ponieważ podania o drzewo budulcowe i opałowe, a szczególnie o gałęzie, mnożą się niepomiernie, tak, że wogóle niemożliwem jest pokrycie wszelkich potrzeb ludności materyałem z lasów państwowych, już i tak silnie poniszczonych; poleca się przełożonym gmin pouczyć ludność, żeby nie ze wszystkiemi prośbami zwracała się do c. i k. Komendy obwodowej, lecz zapotrzebowanie swoje pokrywała także z lasów donacyjnych, prywatnych i włościańskich.

Gmina: ....

Świadectwo ubóstwa.

dla ....

zamieszkałego ....

p r o s z ą c e g o			wiek, zdolność do zarobkowania i majątek członków rodziny i t. d.
wiek, zatrudnienie i zdolność do pracy	m a j ą t e k		
	nieruchomy	ruchomy	
	(pole — dom)	(konie, krowy i t. d.)	

Wystawione przez Urząd gminny ....

Potwierdzenie Urzędu parafialnego (rabinatu, przełożonego gminy wyznaniowej ....

dnia .... 191......

89.

Godziny urzędowe referenta lasowego.

przenosi się z dniem 1. listopada b. r. na środę od godziny 9—12 przed i od 3—6 po południu. O ileby w dniu tym wypadało święto, przyjmować się będzie strony tylko od godz. 9—11. przed południem.

90.

Przepisy o policyi drogowej.

I.

Każde złośliwe lub przez nieprzestrzeganie istniejących przepisów powstałe uszkodzenie drogi i przedmiotów do niej należących, o ile nie podlega ogólnej ustawie karnej, będzie karane jako przekroczenie policyi drogowej według punktu 31 tego rozporządzenia; prócz tego ma winny ponosić koszta szkody powstałej wskutek jego uczynku.

II.

Nie wolno włóczyć po drodze narzędzi lub maszyn rolniczych, tramów, pni, kloców i innych drogę uszkadzających przedmiotów.

III.

Nie wolno przejeżdżać przez rowy i skarpy drogowe wozami gospodarczemi lub narzędziami rolniczemi, ani w tym celu zapełniać rowy jakimkolwiek materyałem.

IV.

Nie wolno tratować rowów lub szkarp drogowych podczas uprawy roli.

V.

Wzbronionem jest paść lub pędzić bydło różnego rodzaju po skarpach i rowach i bankietach drogowych.

Trawy do drogi należącej nie wolno nikomu kosić.

VI.

Zabronionem jest wyrzucać na drogę śmiecie, gruzy, zdechłe zwierzęta lub samowolnie składać na niej drzewo, kloce, kamienie, cegły, ziemię, piasek, beczki, towary i inne przedmioty, wylewać nieczystości, wprowadzać do drogi odpływy ze stajen, gnojówek, dołów kloacznych, browarów, gorzelni, fabryk, kopalń i innych urządzeń, zatykać kanały i przepusty drogowe.

Również nie wolno zanieczyszczać rowów odpływowych ani też samowolnie wstrzymywać lub zmieniać kierunku odpływającej nimi wody.

VII.

Grunta przyległe drogom mają być wolne od uprawy na przestrzeni najmniej 60 cm ($1^1/_2$ łokcia).

VIII.

Dzwona u kół wszystkich wozów ciężarowych, których waga ładunku wynosii ponad 2000 kg (pudów) muszą mieć najmniej 10 centymetrów (cali) szerokości, a jeśli waga ładunku przewyższa 3500 kilogramów (pudów) muszą mieć przynajmniej 15 cm (cali) szerokości.

IX.

Płaszczyzna obręczy na każdem kole u wszystkich wozów bez wyjątku ma być równa i płaska, oraz bez wystających gwoździ lub główek od śrub.

X.

Zjeżdżając po większym spadku należy hamować.

Do hamowania nie wolno używać łańcuchów, haków lub innych przyrządów, któreby darły pokład drogowy.

Wyjątkowo dozwala się użycia takich przyrządów podczas gołoledzi.

XI.

Wzbronionem jest rozjeżdżać lub roztratowywać stosy kamienia, szutru, piasku, przeznaczonego do utrzymania drogi.

XII.

Jazda po mostach, które nie są z kamienia lub żelaza, tudzież po wszystkich takich, po których szybka jazda jest wzbroniona tablicą ostrzegającą, jest tylko dozwolona stępo.

Również tylko stępo wolno jechać po mostach, które są w przebudowie lub naprawie.

XIII.

Komunikacya na drodze nie może być tamowana ani w dzień ani w nocy.

Każda przeszkoda w komunikacyi, spowodowana z umysłu lub braku ostrożności, stanowi przekroczenie policyi drogowej.

XIV.

Każdy wóz musi być oznaczony tabliczką, na której ma być zamieszczone imię i nazwisko, tudzież miejsce zamieszkania właściciela wozu, a w nocy zaopatrzony zapaloną latarką.

XV.

Jazda sankami bez dzwonków jest wzbroniona.

XVI.

Jadący mają zmieniać tory drogi (koleje) i nie wolno im ani usuwać ani przejeżdżać kamieni i drzew w tym celu ułożonych.

Organa, którym powierzono nadzór nad drogami są obowiązane także przez nich, celem wymijania, ułożone kamienie lub drzewa przed zapadnięciem nocy usunąć z drogi jadących lub pieszo idących.

XVII.

Szerokość ładunku nie może przenosić 3 metry ($7^1/_2$ łokcia). Na każdym wozie siedzenie nie może wystawać poza szerokość wozu względnie ładunku przewozowego.

XVIII.

Na drogach o szerokości 6 metrów (15 łokci) lub węższych nie wolno zaprzęgać 3 koni obok siebie.

XIX.

Drogi poboczne, dochodzące do gościńca należy na koszta obowiązanych do ich utrzymania zaopatrzyć w punkcie końcowym mostkiem albo wypukłem wybrukowaniem. Wymijanie takich urządzeń jest każdemu zabronione.

XX.

Niedozwolona jest jazda na drodze dwoma ze sobą połączonymi wozami.

XXI.

Przy wyjeździe lub skręcaniu z jednej ulicy do drugiej, przy skrzyżowaniach dróg w zabudowanych miejscowościach i przy gęstej śnieżycy wolno jechać tylko stępo.

XXII.

Na drogach każdy musi jechać lewą stroną i na lewo wymijać. Wyprzedzać musi się na prawo, jednak nie wolno wyprzedzać żadnego wozu na mostach ani też na drodze wozu jadącego kłusem.

Każdy musi wymijać wóz pocztowy, straży ogniowej i wóz ratunkowy, ewentualnie stanąć, celem umożliwienia przejazdu tych wozów. Również zabroniony jest przejazd wzdłuż oddziałów wojskowych.

XXIII.

Zakazanem jest trzaskanie z bicza w miejscowościach i przy spotkaniu się z innymi jadącymi.

XXIV.

Pozostawianie niezaprzężonych wozów i koni wolnostojących na drodze jest wzbronionem z wyjątkiem wskutek wypadku, jednak i w takim razie musi być dozorca, a w nocy latarka do wozu przymocowana.

XXV.

Popasanie koni i innych zwierząt na drodze jest wzbronione.

XXVI.

Woźnicy nie wolno spać ani opuszczać wozu podczas jazdy. Również nie wolno mu równocześnie powozić kilku wozami. Pijanych woźniców należy aresztować.

XXVII.

Zakazuje się umocowywać u tyłu wozu niezaprzągniętych wolno biegnących koni.

XXVIII.

Jazda wozem lub konno po ścieżce dla pieszych (niewyszutrowanym bankiecie drogi) lub po chodniku jest zabroniona.

XXIX.

Przed domami zajezdnemi, karczmami, szynkowniami wolno wozy zostawiać tylko na miejscach poza utorowaną drogą; nocą muszą te wozy być ponadto oświetlone.

XXX.

Każda gmina obowiązaną jest czuwać nad przestrzeganiem przepisów zawartych w niniejszem rozporządzeniu.

XXXI.

Przekroczenia tych przepisów policyi drogowej, o ile nie podlegają ogólnym ustawom karnym, będą przez c. i k. Komendę obwodową karane grzywną od 10 do 200 koron lub aresztem od 1 do 14 dni.

Kara nie zwalnia winnego od obowiązku przywrócenia na własny koszt, drogi do pierwotnego stanu i wynagrodzenia wyrządzonych szkód.

91.

Plany budowlane.

Plany wszystkich w obwodzie zamierzonych robót budowlanych należy przedłożyć Komendzie obwodowej jako władzy budowniczej do zatwierdzenia.

Aby ubogiej ludności umożliwić odbudowanie swoich zagród zapomocą skromnych środków, jakoteż praktyczne zakładanie tych domostw, będzie Komenda obwodowa według możności pomocną budującym przy wykonywaniu planów, dostarczaniu materyałów budowlanych i sił roboczych.

92.

Ostrzeżenie.

W ostatnich czasach pojawiły się w tut. obwodzie fałszywe banknoty 5-cio rublowe. Są one zlepione z dwóch cienkich papierów, które — jeżeli się weźmie banknot między dwa zwilżone palce i naciska nimi w przeciwnym kierunku — oddzielają się od siebie; podrobiony banknot można też i po tem poznać, że znaki wodne w razie zwilżenia go nie ukazują się.

Przestrzegam ludność przed przyjmowaniem tego rodzaju banknotów i wzywam wszystkich, by oddawali w ręce najbliższego posterunku żandarmeryi te indywidua, które takie banknoty puszczają w obieg.

93.

Obwieszczenie.

Producenci i handlarze, mający na sprzedaż nasiona koniczyny, zechcą donieść o tem Komendzie obwodowej, podając ilość oraz cenę za 100 kg.

Poszukuję się do zakupna jelit owczych i bydlęcych; zgłoszenia z podaniem ilości i ceny należy przedłożyć do tut. Komendy obwodowej.

94.

Nosacizna.

W miejscowości Kobylnikach (gmina Zagość, obwód pińczowski) i w Starzynach (gmina Secemin, ob-

wód włoszczowski) tudzież w następujących miejscowościach, względnie gminach powiatu buskiego: Busko, Gnojno, Pożogi (gmina Gnojno), Stopnica i Szczytniki stwierdzono urzędownie nosaciznę u koni; ta sama zaraza panuje też w obwodzie kieleckim.

95.

Zawiadamianie posterunków żandarmeryi o czynach karygodnych.

Poszukiwanie za sprawcą czynu karygodnego w większej ilości wypadków jest tylko wówczas uwieńczone dodatnim skutkiem, gdy poszukiwanie takie następuje bezpośrednio po zbrodniczym czynie; wzywa się zatem wójtów (Burmistrzów) i sołtysów, aby podali do publicznej wiadomości, że doniesienia o czynach karygodnych w szczególności w wypadkach, w których się rozchodzi o ciężkie przestępstwo karne, bezzwłocznie — a zatem i w porze nocnej — ma być najbliższemu posterunkowi żandarmeryi dokonane.

96.

Wyrok.

Wojenny sąd polowy I. Komendy etapowej armii skazał po przeprowadzonej dnia 24. czerwca 1915 rozprawie głównej Piotra Kobusa z Buska za zbrodnię przeciw sile wojennej Państwa, wyjątkowo ze względu na przeważające okoliczności łagodzące, na karę ciężkiego obostrzonego więzienia na 3 lata. Zbrodni tej dopuścił się zasądzony w ten sposób, że w listopadzie 1914 roku zdradził w Busku podczas cofania się wojsk austryackich oddział tych wojsk kozakom, zaczem popełnił w czasach wojennych czyn, który spowodował sile wojennej austryackiej szkodę a nieprzyjacielowi przyniósł korzyść.

Czyn taki podpada zwyczajnie w sądach doraźnych karze śmierci przez powieszenie.

C. i k. Komendant obwodu

WYSOCKI, Pułkownik m. p.

Kraków. — Druk W. L. Anczyca i Sp.